

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลหาญโฮง
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผล การปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดการสูญเสีย และโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุก ๆ องค์กรล้วนมีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการระดมความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบโดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร การวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

การขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพุดติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ได้กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพุดติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพุดติมิชอบได้

ดังนั้น เทศบาลตำบลฮางโฮง จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพุดติมิชอบ และการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพุดติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่บนระดับที่สามารถยอมรับ ประเมินควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบต่อไป

นิยามของคำว่าความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพุดติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต (อ้างอิงจาก : คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยง (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท.)

ความหมายของการทุจริต

พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจทำให้ผู้อื่น เชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง

เพื่อให้เทศบาลตำบลหางโฮง มีมาตรการ ระบบ และแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยง

เทศบาลตำบลหางโฮง ได้นำประเภทความเสี่ยงการทุจริต จากคู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยง FRAS : FRAUD RISK-ASSESSMENTS มาใช้เป็นกรอบการประเมินความเสี่ยงของเทศบาลตำบลหางโฮง ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยง หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาสและด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

- **โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)** พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นจะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- **ผลกระทบ (Impact)** การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับคะแนน	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๔ ครั้ง/ปี
๓	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๓ ครั้ง/ปี
๒	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๒ ครั้ง/ปี
๑	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๑ ครั้ง/ปี

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

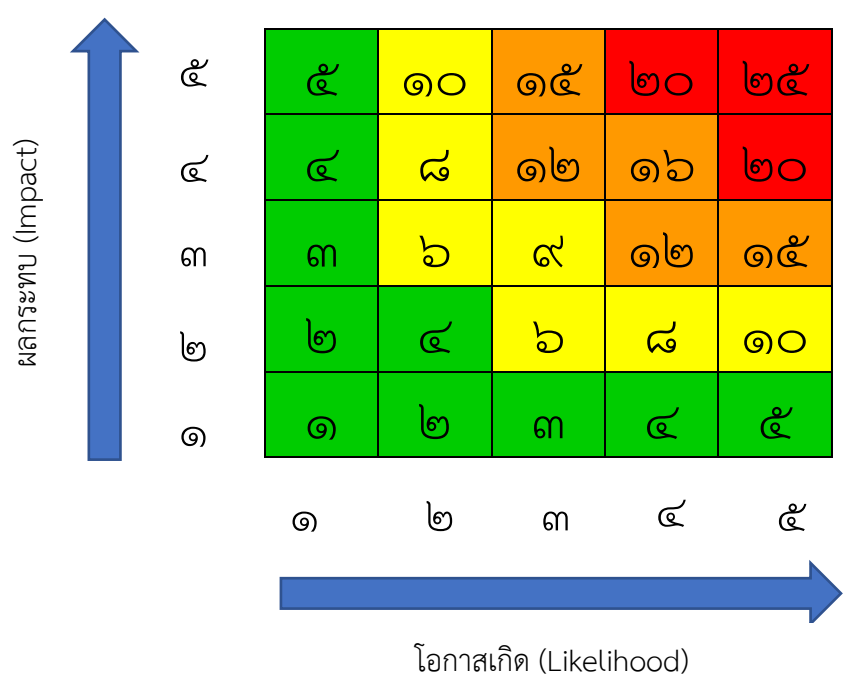
- เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับคะแนน	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๑ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ บาทถึง ๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕,๐๐๑ บาทถึง ๑๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

- เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางด้านการเงิน

ระดับคะแนน	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว
๓	อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๒	หน่วยตรวจสอบภายในหรือภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๑	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน มีร้องเรียน

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือปิดป้องในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต

ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward-looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่หรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) เพื่อนำมาจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๑. การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ในการขออนุญาตประกอบกิจการอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ	ต่ำ	- จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตเผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจ - เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตรวจอาคารสถานที่ หรือรูปแบบแปลน ออกตรวจสอบสถานที่ที่จะขออนุญาตฯ ให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบพร้อมแนบรูปถ่ายสถานที่ที่จะขออนุญาตเสนอผู้บริหารประกอบทุกกรณี - หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ	
๒. การใช้ อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	มีการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้รับจ้างในการควบคุมงาน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมงานเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้างจนทำให้งานที่จ้างไม่ได้มาตรฐาน	ปานกลาง	- ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด - มีมาตรฐานการดำเนินการทางวินัยของพนักงานเทศบาล	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดหาพัสดุโดยจัดซื้อจัดจ้างกับร้านที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างภายในองค์กร ทำให้ได้มาซึ่งพัสดุที่มีคุณภาพต่ำแต่ราคาสูงเกินความเป็นจริง	สูง	- เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บุคลากรในหน่วยงานถือปฏิบัติ - กำหนดมาตรฐานและแนวทางในการคัดเลือกผู้ประกอบการที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความโปร่งใสและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร	
๔. การบริหารงานบุคคล	การเรียกรับเงินผลประโยชน์เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน	ต่ำ	- จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่าง ๆ - ห้ามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสรรหาพนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในการรับเข้าทำงาน หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติ จะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบฯ	

ผู้จัดทำ

(นางยศวดี เชื้อวงศ์พรหม)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

ผู้อนุมัติ

(นายลม แสนเขียว)

นายกเทศมนตรีตำบลฮาโฮง